

905054

REVIZYA ŁODZI

Od Brzegu śmiertelności, na Morze Wiecz-
ności odkładający

Kazaniem pogrzebowym
Przy Exequiach na wyprowadzeniu Ciała
z Zamku Poznańskiego

Jaśnie Wielmożnego Jegomości Pana

JANA na BNINIE
OPALENSKIEGO

Wojewody Brzeskiego Książęcego
Wojewodztw Wielkopolskich

G E N E R A L A.

Przez Kierzą FRANCISZKA ELLERTA Zakonn
Braci Mniejszych S. FRANCISZKA Oo. Reformator
Prowincyi Wielkopolskiej Diffinitora y
Kaznodzieję.

Dnia 17. Kwietnia w Roku 1684
uczyniona.

Ná Herb Iásnie Wielmożnych
Ich MM. PP. OPALENSKICH.

905054

II

Styrn, ni Wiosła widać, Zaglu niepowiewa
Płużny wiátr do Láwiru, iák zwycZanie miewá
KáŻdy ná wodzie poiazd. A tey z BNINA ŁODZI
Choć bez takich pomocy, Żaden Sturm nieskódzi.
Wieki widza iák Zawsze płynie Zładowána
Splendorem OPALENSKICH: znać to pomoc dána
Wielkiey Cnoćie od Bogá, Krolom, y Oyczyżny,
Ze tey Floćie y Láwir, y port Zawsze ŻyŻny.

7
JASNIE WIELMOŻNEMU
Memu Wielce Mśćmu Pánu y Dobrodźcieio
LEGOMOŚCI PANU
PIOTROWI ZBNIN
OPALENSKIEMU
Woiewodzie Łęczyckiemu
Wielgopolskich Woiewodztw
GENERALOWI.
Miedzyrzyckiemu &c. &c. Stároście.
Memu Mościem Pánny y Dobrodźcieiowi.

Jásnie Wielmożny Mości Pánie Woiewodo Łeczycki
Pánie y Dobrodźcieiu moy.

ODkláddiaca od Ladu, Závija do Ciebie wśelkich
Cnot y Honorow zbiorem nápetniona Herbowna Twota Nasza.
Odslepuiacy od nas, przystępie do Partu, licha praca moia
dyrigowány, wielkich Cnot, Heroicznych Dziel, wiecznego memory-
atu godny Senator, Jásnie Wielm: WOIEWODA BRZESKI
KVIAWSKI, Rodzony Wm. Mego Mści Pána y Dobrodźcieia. Ktorego
nie rezolwomałbym się być duśłorem, znájąc niedola moię, y ná kro-
tkim do przygotowania się ná te publike czásie, przy innych pracách
nieposobność. Ale iż mię Pańskie, Wśytkich Wm. Moich Wielce
Mości Pánow, osobliwie Jásnie Wielmożnego lego Mości Xieźdzá
Biskupa Chelminskiego, y Wm. M. Mści Pána, Dobrodźcieiow moich,
zásto Rozkazanie, wydać to Kazanie. Pareo lubo ze mstydem Man-
dato Pánow Moich, idę z ta Łodzią. Nie z gwa w ktorey wśelkim do-
brym nápetnionej, iż się vžyc vbogiemu nie dáta, wśytko w Twaray
przemientone kamień: Ale z ta ktora hojnymi Dobroczyńnościami,
Fundacyámi vbogie promidowála, ktora nie prośłymi, ale swietnymi

Sigebertu
Baron in
Annal. a
Ann. 60

Cnot wielorakich napełniona Kamieniami i ani mętnymi płynąc ká-
 nalami, lecz Przezroczystymi dzieł Heroicznych Rzekami. A iż wis-
 si zagłowi y Syreniká przy tej Łodzi nie miłac: domysł iż ja Aniel-
 ska Dyrekcja do Portu Szczęśliwości promądzi: iáko niegdys Świątego
 Bertyna Opátá od ładu odkładającego bez wiosła y Rudlá Anjot w
 Łodzi ięszczęś przeciw wodzie, do požądane go dopromądził Portu. Toż
 Świątego Mauryliána potkáło, który w Łódź przyspytniona niemiedzieć
 gład, wsiadłszy gá Przemozem Anielskim Lyd Rzekę przebył. Tusę iż y
 náś láńnie Wielmożny Woiewodá Morge to śmiátowe w Herbowney prze-
 byháiac Nawie, požádany Szczęśliwości zá manuductia Anjotá Strojá
 dopędził, do czego przy inney pobożności głęboka pomogła mu pokorá.
 Quemadmodum fieri nequid, vt sine Naui quisquam ma-
 re Trajciat: sic nec etiam vt sine humilitate salutem con-
 sequatur. Znászęá przy succursie spieśnym duszy tego wysoka świa-
 toblivosti Wm Mici Pánów Rodzonych tego. Ięszcie obáy pobo-
 żnymi modłami tá Namę ku Niebu ztieronáli: Carthaginenses
 duos Rectores, singulis Nauibus decernebant. Ia zaś obro-
 cona w Doma Páński Wm. Mici Páná leślibym nie ták, ozdobił iak
 należy, sámá powracáiac gdy pámięćiąz bieży. (Homo est Nauis
 quxdam) Złote ma z siebie zálecenie. Złoty mówi náś Sw. P.
 Woiewodá Brzeski Kuiáwski. Który Páńskiem, od Bogá y Náтуры
 Rześisło udárowány Ornámentámi, licha praca moie, niech życiens
 pobożnym y światobliwym Adornuie. Węc do wieczney go pámięći
 świátu Dyrekcja Kazánia tego podawšy, sám się z Zakonem moim
 iásce Wm. Mości Páná podawam y oddawam.

Wm. M. M. Páná y Dobrodzieciá

Uniżony Bogomodlcá y slugá.

X. FRANCISZEK ELLERT Reformac.

Excelsa quoq; timebunt, & formidabunt
in via: quoniam ibit homo in domum
æternitatis suæ, & circuibunt in platea
plangentes. *Eccles: 12.*

*Sáme wspaniałości sie przelekna, ztrwoża soba ná
wyprowadzeniu; álbowiem poidzie człowiek do do-
mu wieczności swojej, á czynić beda Processya po-
rtlicy płaczący. Słowa wyiete z Książ Medrcá Roz-
działu 12.*

NOwa zaprawde y niezwyčajyna moda /
starey złotych lat / wieku / y cnoty Nawy.
Ale Bo dokad Jasnie Wielmożny Woiewodo
Brzeski Książski / Woiewodztwo Wielgopolskich
godny Generale? my do Łodzi / á Ty do truny przy-
tey powodzi; my do Samku / á Pána wynosza z
Samku; my do Grobu / á nasz kochany Generał
do Grobu; my do Ziemistwa / á Jasnie Wielmo-
żny Woiewoda Brzeski do ziemi. A takaz to po-
lityká o Zaczny Panie! Woiewodztwo tuteżnych Ge-
nerale = goście w dom / á Gospodarz z domu = my do
Sadu ná spráwy / á tu ná postániu odpráwy. By-
wałoś to w Domu Jasn. Wielm. OPALENSKICH?
w Ludzkość / Munificencya / wspaniałość nieprze-
bránych = Bywałoś to kiedy v ciebie Jasn. Wielm.
fundatorze y Dobrodzieiu wboгих Reformatow /

á nie tylko Reformatow / ále tak wiela Zakonow /
 Miaszt / w bogich / sierot / Protektorze y Patronie :
 Moglas byla slawna przy godnym Poznaniu War-
 to / poznawszy tak dobrego wolności praw / Miaszt /
 Protektora / lepiej go strzedz / á tey zlotey Łodzi /
 przy tey powodzi z brzegow swoich / ná brzeg mutu
 y piastu nie ~~wypuszczac~~ wypuszczac. Czemu sie dla Boga / kto
 o tak gwałtowna nieprotestowal violencya : Kán-
 cellarya tudzieś : Czemu terminu śmierci nie dano :
 albo za Dworem lub ná Trybunál sprawy nie wy-
 toczono : Czyli tu o Woznego trudno / aby z Po-
 zwem doszedl do śmierci : Czyli Instygatora nie
 masz / żeby o takim gwałcie / gdzie y Grod sam nie-
 bezpieczny / Zamek z Kancellarya zrabowany dal
 znać Pánom Sedziom ? Czyli też z Kancellaryi ná-
 szych ná śmierć nie wychodza Pozwy : boday nie tak.
 Wpák rzeczy ida / sama stánawszy w Kancellaryi
 śmierć / dacie nam w Zamku Pozew y Termin / prá-
 wie zawity ná potkaniu / do Statutu Koronnego /
 á od Głowy / od Generala poczyňa / forum excypo-
 wac trudno / plakac tylo / á nie protestowac sie mu-
 sim : ludere docta dolore. appellacya do wyższego
 subsellium nie idzie / y od terminu życia nie masz ter-
 minu. Wsystim potrzeba koniecznie stánac pospoli-
 tym ruszeniem do grobu ; bo iedne wići za troie wy-
 sly / statutum est hominibus semel mori. Rodzico-
 wi naszemu / swiata wsystkiego Generalowi / za-
 raz ná wyprowadzeniu z Káiu / Pozew ten w rece
 oddano / pulvis es, & in pulverem reuerteris. Taki
 z Niebies

Ad Hebr.

9.

Gen 3.

z Niebieskiej Kancellaryey z pieczęcia Koronnia na
wszystkie żyjące napisany ~~ten~~ Mandat ten ogłoszony
po wszystkich Narodach / Woiewodztwach / Siem-
stwach / Uniwersal: reuertatur puluis in terram suā, *Ecclesiā*
& spiritus redeat ad Deum qui fecit illum. Którego *12.*
z nas każdy Extract wyiawszy / dusze z ciała wyimie /
Except uczyniwszy / z ciałem rozdzieli uczyni.

O bodayże cie był na sto mil minal ten Mandat!
nie zachodził ten Uniwersal Jás: Wielm: Woiewo-
do Brzeski / żebyś był teraz / gdy cie naylepiey potrze-
ba nie odkładał od ladu / nie odchodził od nas. Znác
znác Pánowie moi / że nas nie wkarane Polaki frog-
pomsta gniewu Bożego / śladem grzechow naszych
dogania / kiedy nam w tak ciężkim Chrześcijaństwa /
y Oyczyzny razie / w tak niebezpiecznym Krolestwa
párorkizmie / odbiera dzwigające Korone te / Athla-
nty / Wielkie Generaly / godne Woiewody / Dzielne
Woyska Wodze / Woienne Hermány / na których ma-
drości y radzie / w tak niebezpieczney toni / siła na-
leżało miley Oyczyzny Nászey Nawie. Znác że na-
dalsza zarabiamy Boskiej sprawiedliwości kare /
kiedy ta Łodzia Oyczyzny szczęśliwie (arte & Marte,
Sago & Toga) kieruiących zabiera Naulerow.
Niesfortunny to casus, gdy tanta Numina z ciężkim
wpadkiem y żalem Woiewodztw y całej Korony wpa-
dają / do grobu wpadają. Gdy takie wala sie Ko-
lunny / gasna światła / niszczenia ozdoby / krusza sie
obrony / ciemnieja gruba pokryte żaloba ornamenta,
po których y sam Naiásnieyszy Máiestat żalem sie

z strąty tak mądrych Rad pokrywa / y świetne Se-
natu Purpury / z Cnym Kycerstwem / y Ciała Rzecz-
pospolita ciemna czy cięśka sa pokryte żaloscia.

Tuszyliśmy sobie z Pąwłem świetnym nie raz /
gdy Nławe Wyżysta gwałtowne Tatarskie / Kozá-
ckie / Multáńskie / Wołoskie / Węgierskie / Szwedz-
kie / Moskiewskie / zalewały inundacye / deijcimus &
non perimus. Albo iáko drugi / Łodzi z ludźmi po-
wálách y fálách przebywáiaccy przypisał: merlamur
non mergimur. Ale gdy teraz śmierć tak wielu
graży y zátapia / tych ná ktorých mile polegála Wy-
czyżná / ktorzy iáko kocháiacy Synowie / wiezli
własną Mátkę / zdrowymi radami / pocztami / kósz-
tami / zdrowiem samym / á gdy coraz to większa od-
Wschodu porywa sie fálá / nuże / P. Bog wie co z
námi będzie / słaba nádzieia dla grzechow nášzych /
by iedno wtonąć nie przyszło. Prawdza sie Bóstie
nád tym Królestwem słowá: Aufciet Dominus exer-
cituum, à Ierusalem validum & fortem, & omne ro-
bur Panis, & omne robur aquæ, Virum Bellatorem,
Confiliarium, & Prudentem eloquij mystici. Odey-
mie P. Bog od Jerosolimy Mężne y Woienne He-
tmány / godne Generály / y mądre Pány / odeymie
síle chlebá / y moc wody / zdrowe rády / rostopne
consilia. To wważcie / robur Panis & robur aquæ,
síle wody / y síle chlebá; co zá wody / aquæ multæ
Populi sunt & gentes, & linguæ. O iák wiele tych
wod pod te Kámpánia wplynelo / Synow Koron-
nych / Mężnych Káwálerow / poważnych Senato-
row

Isaia 3.

Apoc 14.

row wymárło. Co zá chleb síluy; Nauis inſtitoris de Pronoy.
longè portans Panem ſuum, tylo Łodźiami OPA-
LENSKICH, Wyczyżne żywiace conſilia, ktore v-
twierdzaia/ poſilaia/ roboruia/ zemdlone y zwatlo-
ne síly miley Mátki tey Rzeczypoſpolitey.

Ale doſad zápedził mie wiátr z ta Nawa/ dáley
nie poyde tu ſtawam. Odłádaſz od ładu Jáśnie
Wielm: OPALENSKICH Nawo/ ruſaſz ſie z miey-
ſcá ozdobo y Korono Woiewodztw tutecznych/ od-
ſtepuieſz od nas Pátronie y Protektorze Miáſt/ ſie-
rot: A toż cie nie puſzcze/ y záámuię / áż cie wprzod
złota Łodźi zrewiduię. Bede dziś Rewiſorem/ zre-
widuię te Łodź / y to o niey powiem/ co wiem/ że
w niey ſplendory y zbiory/ iedne Bogu/ drugie Kro-
leſtwu/ trzecie Fámiliey należące. Jedne do Niebá
zábráne / drugie Wyczyżnie dárowáne / trzecie od
Fámiliey Dźiedziectwem odebráne. Ty nayláſcá
wſzy Boże odbierz wprzod co Twego/ Duſze Pána
ſwólatobliwie zmarłego. A wy Pánowie moi/ pro-
ſze czynnym ſluchem y pilnym okiem przypátrzcie ſie
tey rewizyi/ bo y wáſze ieſli nie nagle zrábowáne/
pewnie zrewidowáne w krotce beda Inſignia.

Wſzyſcy ná tym ſwiecie nie ináczey iáż ná mo-
rzu w Łodkach ſkážytelnego żegluiemy ciáła: dáie
znác o tym Prokopius/ one ſłowá wvazáiac: in ſpi-
ritu vehementi conteres Naues Tharſis, gdy mówi Si-
gnificant autem Naues Tharſis corpora ipſa: quibus
animæ mortalis huius vitæ pelagus, enatarunt. Ło-
džia nas ná morzu ſwiáta tego do kreſu wiecznoſci

In. Iſaia
cap. 60

wiożaca / iest ciato nasze. Łodź ta o iak dżurawa!
o iak zepsowana! o iako spruchniata! Tonieś czło-
wiecze / czemuż: bo oczyma ciecze / oculi hauriunt
vanitatem, vszy vmartwienia nie zatkane czopem /
wsta w sie same rozmaite liquory leia / wszystkie
zmysly y Potencye / sa nieprawością napelnione / y
tak kiedy sie woda marności światowey zewszad le-
ie / Łodź tonac musi. Attendite, saeculum est quasi
Mare, amas saeculum absorbebit te, amatores suos vo-
care solet non portare mowi Augustyn swiety.

Wielka ia widze Łodź do Truny / y Truny do
Łodzi Análogia. Łodź z brzegu do brzegu przewo-
zi / Truna do Portu wieczności przywozi: Łodź to-
wary wywozi / y Truna co kto miał y vmiał za ży-
wota połaze: w Łodzi nie ieden strachu sie nabierze /
Trune gdy komu przymiossa: a rzetna wsiaday di-
spone domui tuæ, a zasz sie nie zleknie: Łodź / fale
na te y owe rzucacia strone / zkad iej przypisano / peri-
culum anceps: życie nasze y te y owe kolaca / fluctu-
ancye / zewszad niebezpieczeństwa: humana omnia,
nihil nisi iactationes & fluctus, in quibus nihil fir-
mum; nisi ad anchoram ea alliges veræ pietatis. Sie-
dnyś materyi Łodź co y Truna; nie raz na zradę
zegluiacych vsypiaia Syreny / a tym czasem Ofra-
ty / Galery / bary / łodzie / wyracacia baleny / tak
podczas czlowiek / niby smaczno vsnie / spi Jego
Mosc / albo Jey Msc / a tym czasem balena smierc /
fit dusze z ciata wywroci / ale iej iuz nie wroci /
Remora podczas zatrzyma Łodke / nas gdy chorui-
my trzy-

August
irm. 13.
de verbo
Domini.

Paul. Mac
cim.

ips. Cent
Epistol.
25.

P O G R Z E B O W E.

my trzymáia Przyiáciele / Pokrewni / Doktorowie /
Cerulicy / á vtrzymáiasz : Dáley brácie padz ku
wieczności / rosiáday do Łodzi tak iák cie zástána.
Jużci wósióć mniéysza / ále wysióć trudniéysza ; pu-
ście sie ná wodę łatwi / ále wybrnąć z zley toni przy-
trudni : á iáto Łodzi raz służy pogodá ; y fortuna /
sprzyiáacych nákláma Scythiow / drugody pluskotá /
miekkoć / wichry dádza sie iey w znáti / tak życie ná-
še vstáwiczná alternata, kólácac y rozvíia y rozbiáa.

Gaudia post luctus, veniunt post gaudia luctus,

Semper in ambiguo, speuè metuue sumus.

Joan. Oue.
libr. Eps.
gram-

á Dal kros Łodzi pod náwálnosć gózie sie y Pira-
ratorwie záfódziłi bieżacy per tela per hostes. X nam
przez swiát / Cíáło y Czárta / przez zmysły / požádli-
wości / wależac z nimi / do wieczności przebywáć
potrzebá - - - - - per tela per hostes.

Virg. libr.
2. Æneid.

Vadimus haud dubiam in mortem.

X drugi powiódził.

Vinimus assiduis expertes pacis in armis,

Ouid. lib.

Dura pharetrato bella mouente Geta.

1. de Pon:
Eleg. 1.

Ten co w Łodzi siedzi / nie dáleko ma do śmier-
ci / ná cztery pálce tylko do grobu / y nie ma tak
wiele / ieżeli Łódź przeládomána / ná calu od śmier-
ci / od pogrzebu tak dáleki / zrad Poetá.

Juven. Sa-
tyr. 12.

I nunc & ventis animum comitte dolato

Confusus ligno, digitis à morte remotus

Quatuor aut septem, si sit latissima tæda.

X imés Pan więkšy / tymés w Łodzi cieżšy ; y
imés bogátšy y dostátniéyszy / tym w Łodzi niebez-
spieczniéyszy. O tym Poetá: Altum

K A Z A N I E

Altum hæc cymba tenet littus illa propinquum,
 Pauperis hæc vitam, diuitis illa refert
 Incertum hic per iter malè certa nauigat aura
 Arbitrio cursum temperat ille suo

omavim

Ignar:

um: 19.

ud Stob:

br. 94.

X Arystodemus Philosoph **f**stalnie powiedział:
 pauperum vita similis est nauigationi iuxta littus, di-
 uitum autem ei, quæ in profundo pelago fit. Illis
 enim est facile funem eijcere, appellere, & nauim ex-
 trahere, diuitibus non item. **W** bogich życie podobne
 iest zeglowaniu nad brzegiem / y do ktorego y od kto-
 rego łatwy przystęp y odstęp / **W**łosciwych zaś Pá-
 now / Purpuratów / Bogactw / Infultatów / życie
 iest iako zeglowanie na szerokim morzu: **W** bogi łat-
 two do brzegu przystąpić / y łódke swa sálwować
 może / ále bogáty w szkod morza bedacy / z trudno-
 ścia tego dożyje: **W** bogi lekko płynie / nie cięża grze-
 chy / tak iak v wielkich Pánów / Cudzołóstwa / ná-
 iędzy zdzierstwa / zaboie / rápiny: nie cięża bogá-
 ctwa / bo ledwie ma co w gebe włożyć / nie cięża
 zbiory / bo sie nie ma y w co vbrać / iak go widzisz
 tak go piś / iedną wiara / iedna cnota / iedną suknią /
 nie bñja nań fále / wiátry / nawálnosci / wielorák-
 go stárania: bo naybárdziej o zbáwieniu myśli. **A**le
Włosciwemu Pánstwu / morze swiátá tego przeby-
 wáiacemu / cięży naprzód ciáło / bo ospali / leniwi /
 do služby **B**ogey / cięża refawy do roboty: bo sie iey
 y pálecm tknac niechea / á y bogim y w same **S**wie-
 tá spóczyntu nie dadza. **C**ięża wielkie grzechy / bo
 też **W**ielkich Pánów: nie ieden podobno **D**ryas sprza-
 tniomy.

P O G R Z E B O W E.

tniony. Abel zámorzony / á oná oná nieboſſeżytká
 Dyrasza Żoná co mowi / nie wspominaſz tego. Cie-
 ſza Pánom bogáctwa / áż ſypiać nie moga / myſlac
 aby iáſz naywiecey mieć / zebrać / iedno kupić / dru-
 gie złupić / cieſza im wrzedy / honory. Drudzy láſce
 Páńſkiey y ſzczęſciu omylnemu wſáia / á ono dobrze
 Poetá.

Ridenti Domino nec cælo crede ſereno

Anonimu

Ex facili cauſa, Dominus mutatur & aura.

Wczony Symboliſtá przypisał Morzu / w ktore
 wſytkie wlewáia ſie Rzeki / non dicit ſufficit; á dru-
 gi popráwil / nec ſatiatur aquis; máło to ná morze
 że go obſcie nápełniáia wody / ſrzodlá / ſtrumienie /
 rzeki / fráſtká to quo plus ſunt potæ, &c. ták drugie-
 mu by miał naywiecey / zda ſie bárzo máło / non
 dicit ſufficit nec ſatiatur aquis: ma wrodzenie Páń-
 ſkie / doſtátki / intraty obſite / coniunctia z wyſokiemi
 Párentelámi / ma honory / wrzedy / wielkie tytuly /
 á przecie máło to ná niego / non dicit ſufficit; Duſz-
 koſſby duſtko być tym co ten álbo ow / Senatorem /
 Hermánem / z Senatorá Xiążęciem / z Xiążęciá
 Krolem / y ták non ſatiatur aquis. Na morze wiel-
 kie przeſtrzeſniſtwo / (Mare magnum & ſpatioſum)
 obſerſne gránice / ſtárby / kleynoty / drogic kámiennie /
 ále tež ma y ſwoy kres / termin / hámulec / że wie-
 cey dáley nád brzeg nic / tylko po piaſek. Stad ſwa-
 wolnemu / bogátemu / nienáſyconemu przypisano
 morzu / frænant arenæ. Hámuia / támuia / utrzymu-
 ia morze y iego wáły / ſwawolne burzliwoſci / brze-
 gi / piaſ

Pſalm 8

gi / piasęk / kres / y termin. A ktoręgoż by naywie-
 kszego z Pánow / by nayswawolniejszego z rozpust-
 nych nie záhámuie brzeg śmiertelnosci / piasęk gdy
 go nim záśypia. Rzucay / wyrzucay / rozrzucay /
 skárby ktorcé twoi zebráli Przodkowie / swawolny
 buiay / wierzgay iák morze przydzieś ná brzeg nie-
 boże / objeś sie o skáte / czy kámiem grobowy / przy-
 plynieś do brzegu ná piasęk śmiertelny / oschnieś gdy
 te wody światowe wplyna od ciebie / á żęści ty iák
 iákto y drugi / w truniány Łodce / poplynieś do wie-
 czności / ná ktorameś sobie żegluiac tu zárobil : prze-
 toś słuchay Dámianá świętego / superbię spiritus in-
 flat. sepulchrum ad mentem redeat, necessario illic ri-
 gidæ. ceruicis tumorem premimus, vbi cinerem, nos
 proculdubio pulueremq; pensamus. A spomniey iák
 wiele iákich przed toba było / iák wiele ich wplynelo /
 y śládu nie znác / iákby ich nigdy nie było. Rzuć
 okiem ná wszystkie strony / Berlá / Mitry / y Koro-
 ny / Pálliusze / Infuly / Birety / Káptury / Lasti /
 Butáwy / Regimenty / wszystko to śmierć porówná-
 lá. Gdzie oni niezwyćiężeni Krolowie / gdzie wie-
 czney pámieci godni z drugimi Infulatámi Prymá-
 sowie / gdzie Wielcy Márszałkowie / Hetmáni / gdzie
 Woysk Wodzowie / Woiewodowie / gdzie poważni
 y odważni Consyliarze / ktorzy przed toba byli ; gdzie
 wżeni Doktorowie / sławni Káznodzieie / ktorzy to
 iák plynal rzecż swoje mieli : wplyneli do wieczno-
 ści / oschli ná piasęku : Circumspice eos qui ante te
 splendoribus efferebantur : vbi sunt illi, qui Ciuilibus
 dignita-

B. Damia
 Opuśc. 15.
 cap. 23.

dignitatibus ornati erant, vbi inuicti Rectores, vbi
Duces? vbi Dynastæ? vbi Tyranni? nonne omnia
puluis, nonne omnia fabula, nonne in paucis ossibus
memoria eorum conseruatur.

S. Basili
Tractat
Morte.

Math: 13. Rzecz cudowna mowi Pan Jezus /
iż podobne jest Królestwo Niebieskie starbowi za ko-
pánemu ná roli. Simile est Regnum Cælorum the-
sauo abscondito in agro. Zaisze wielkiego tá Chry-
stusowá powieść godná podziwienią / Królestwo
Boże przyrownáne do skrytego skarbu ná ziemi. A to
iako: A toż ziemiá / świat ten / ma mieć starb ro-
wny onemu wiecznemu: A toż ná tey niżynie / ná
tym pádole płáczu / równe Błogosławionych Páń-
skich / równe niebieskich znáyduia się Kleynoty: Kto-
ryś prosze ná ziemi starb by też naykosztownieyszy /
może się compárować Bóstkiey Istności we Trzech
Osobách: Coż z rzeczy podmieścacznych zrownąć się
może z stanem Błogosławionych: gózie świeci widza
iedne doskonałość absolutná / á trzy się referuiace /
iedne náture subsistencya / ále się trzemá suppositami
referuiacemi terminuiaca: gózie widza początek bez
początku / Náture iedne / Processyi pochodzenia
dwoie / własnósci trzy / Relacyi cztery / Mocyi pieć: á
te wszystkie pieć / iedná tylo są Istnością, Vná sim-
plicissima Essentia. Ktoryż tu starb by też wszystek
świat w złoto obrocony zrowná z oná niebieská Ma-
gnificencia! gózie widza Trojce Święta / w iedney
Istności / iedno Bóstwo w Trzech Osobách. Jeze-
liż żadná rzecz przyrownąć się do stanu onego Bło-

Math: 13

gosiawionego nie może / iakoż sie te Chrystusowe
máis rozumieć słowá simile est Regnum Cælorum
thesauro abscondito in agro. Ná zrozumienie iedney/
podzmyś do drugiej tájemnice.

Isa. 13. W tymże Rozdziale / Przyrownane iest Krole-
stwo Niebieskie do człowieka zegluiacego ná morzu/
Łosztownych szukaiacego Perel. Iterum simile est
Regnum Cælorum homini negotiatori, quarenti bo-
nas Margaritas. Przez tego człowieka Oycowie ss.
rozumieia Słowo Wcielone Chrystusa. A iakoż
to kto poiać może / aby Bog z Niebá zstąpił ná su-
łanie Perel drogich / Kámieni? Czy to podobno w
Niebie trudno o drogic Kámiennie? ále bynamniey /
Apoc. 21. bo nie tylko Miasto złote / wlice / Páláce / ále y bra-
my Niebieskie z drogich wystáwione Perel; & duo-
decim Portæ, duodecim Margaritæ sunt, & singulæ
Portæ ex singulis Margaritis. Poniewaś tedy niebo
iest pełne Perel y drogich Kámieni / czemuż Chry-
stus zstąpił z Niebá szukać Perel ná ziemi? Wiel-
ka to záprawde trudność / ále ieszcze wietsza z dól-
szego nástepnie textu: Inuenta vna pretiosa Margari-
ta dedit omnia sua & comparauit eam: Nálazszy ten
Kupiec Niebieski / iedne Perle / ieden Kámiień drogi
wszystke swoje dał zań substancya / nie część / nie
polowe / ále wszystko co iedno miał / dedit omnia
sua. Dał Bóstwa swego starb / wyliczył ná Krzy-
żowym Stole monete Krwie swojej naydrożsey /
złotem ia Náswietszego Ciála swego záplácił. O
naydobrotliwszy Boże! ktoras to tak droga krewia
Boska

P O G R Z E B O W E.

Bosta zakupiona Perla: ktoreś to tak niesłychane,
 kupno; ktore skarbem nieskończonym soba samym
 kupnieś: Który to Kleynot takiego waloru: odpo-
 wiada Augustyn święty / *egit hic negotiator comer-*
tium, & pretium soluit, & Sanguinem fudit. O ani-
ma ergo tu tanti vales. Duszo Chrześcijańska tyś
 jest skarbem / Perla / drogim nader Kamieniem /
 tyś jest ceny nie porównanej / tyś ścanku o iak
 wielkiego! stoisz sie Boga samego / stoisz sie Chry-
 stusa / wartas Krwie iego naydroższej / ktora dla
 ciebie wylał. *uczenie mowi Cornelius à Lapide. Vis*
videre quanti pretij sit anima tua, & cuiusvis homi-
nis mendici, & Indi, & Aethyopis, Christum valet,
Deum valet; vitæ etenim Christi, quasi pretio in bi-
lance Diuinæ iustitiæ appretiata & appensa est. A my
 tak droga dusze / tak świetny Kleynot / o iak za-
 daco przedaiemy! tanio / y owsem darmo czestokroć
 czartu / światu / ciálu / daiemy / nie rzeka / nie mo-
 rzem ktore cali refert Imaginem, w Łodkach skazy-
 telnego ciála do Boga plynjemy / ale sie w blocie y
 kaluży cielesności nurzamy / drugi za garść socca-
 wice byle rzadził / starszeństwo otrzymał / z Bogiem
 rozbrat czyni. Ten dla minutney wciechy cielesney /
 ten dla wiatru honoru wplywającego / ten dla kro-
 ple rostkossy Boga odstepnie / vale niebu / vale swia-
 tłości / vale Anyołom powiada: inż bowiem śmier-
 telnie grzeszacy mowi / badz łaskawe niebo / nic mi
 po tobie / badzcie łaskawi Anyeli / kwitnie was z
 przyiaźni: badz łaskawa duszo / bo mi cielesna mi-

in Psalm
 102.

in 1. Pet. 1

K A Z A N I E

śa wciechą: bądź łaskaw Boże / wole z śataniem
trzymać / światą żążyć / rokoszy służyć / a w tym
tak cie śmierć zaśnięcie / odkładay od ladu / zawi-
iaj do wieczności tej albo owej / do ktorej cie wi-
try złych albo dobrych pożena wczynków. Hey du-
śo Chrześcijańska recolliguy sie co czynisz! o anima
erige te! złoto dajesz / za błoto / świetne kamienie /
za ładą krzemienie / patrz dośad plyniesz y gdzie za-
ptyniesz.

Jasnie Wielmożny Jego Mość Pan IAN na
Bninie OPALENSKI, Woiewoda Brzeski, Kuia-
wski / General Wielkopolski w Herbowney Nawie
swoiej zegluiac na tym morzu nie spościł w błocie
Krwia Jezusa obmytey nalezionej Perły / mając tak
kostowny duszy pobożney kamień / mając tak świe-
tny dobrego sumnienia Kleynot / adornował go y
zdobił wielkimi cnotami / heroicznymi dzieły / świe-
ciła w nim Wiara / Nadzieja / Miłość / świeciła
Mądrość / roztropność / sprawiedliwość / y Me-
stwo; świeciły w nim Fundacye Klasztorow / Ko-
ściółow / Kawieckich / Ościeckich / świeciły dobro-
czynne w bogim rzesiste łaski / świeciła Opieka / Pro-
tektorya Miast / świeciła w nim Boiażń Boża / Na-
bożeństwo / głęboka y niska przy najwyższym wrze-
dzie pokora / przy Pánstkim wrodzeniu / do każdego
stoknoś / przy Senatorstkiej powadze znamięnita
stromność. Rywala ta złota Nawia / y opływała
zbiorami / Wzrostami / Tytulami / wszelka obfito-
wała godnością: wszystko to iedną za frászkę po-
czyta

P O G R Z E B O W E.

czytawšy / żadne iey tu wplywájące nie tánowáły
 Kzeté; bo co przedzey do niezbrodzonego dazyłá zbá-
 wienney wieczności morza. Tuszec szczęśliwie / żeś
 morzem Krwie zasług Jezusowych plynac / wiáty-
 kiem do wieczności opátrzony; á wprzód spowiedžia
 święta / żalem y skrucha serdeczna / dyspozycya Pán-
 ska wprawdowany / oddal Bogu co Bogu / że nie-
 bo to odebráło / co iemu należało / Dusze twa po-
 topem leż serdecznych / towárem wielorákich cnót
 obładowana / áffektami y áktami plynaca oddates
 Bogu w rece. To Bogu.

A Królestwu należące ktore sie w tey Łodzi
 znáyduia splendory: wnet zrewiduié. Nie dopiero
 Łódź / Króle / Pány / Kiazetá / wożi y Hetmány:
 ieśćże to Rzymstich Senátorow Insigne, á w Pol-
 sce już to blisko tysiącá lat / iáko tá Nawá ply-
 wa / Honorámi / Splendorámi / Skárbámi / Drze-
 dámi / godnościami / á co więkša; pobożnościami / swia-
 tobliwosciami oplywa. Já Mieczysławá Kiazeciá /
 rowno z Wiára święta / z Łódzia Piotrá świętego /
 do Polski tá przyplynelá Nawá / kiedy Łódziowie *Okło:*
 z pomienionym Pánem do fundacyey Gnieźnien-
 skiey / Krákówskiey / concurrowali Cathedr; siłáby
 mi tu wyliczác Łódziow ná Bninie Opaleńskich /
 Poznánńskich Biskupow / Kálińskich Woiewodow /
 Gnieźnienńskich / Kogozińskich / Szremńskich Kásze-
 lánow. Wspomnie tylko iednego Piotrá Kásze-
 láná Gnieźnienńskiego / ktory práwie wypielegował
 Zygmuntá Augusta; od Zygmuntá Pierwszego po
 wiele

wielekroć / Wielkim deputowany Poſtem / ząwſze
ſzczęśliwie goſcił: Płynęła tá Łódź do Ferdynanda
Wegier y Czech Krolá / do Książat Niemieckich ná
Seym wálny ſprowadzonych / do Páwła Trzeciego
Papieżá / znowu do Ferdynanda Rzymſkiego Mo-
nárchy / do Kárlá Cefárzá / do Soltaná Solima-
ná Czárá Tureckiego / z którym nayıpierwſzy z Po-
lakámi (pomieniony PIOTR OPALENSKI, Káſz-
tellan Gnieźnięſki) wieczny poſoy ząwárt: y gódzie.
Kółwień Nawá Opaleńſkich Dnieſtrem / Nieprem /
lub Dunáiem / lub Morzem / lub ladem żkierowa-
lá / ząwſze dobrze / ząwſze ſzczęśliwie / ząwſze z po-
ciecha Rzeczypoſpolitey powracála. Quasi Navis
inſtitoris de longe portans Panem ſuum. Complu-
13. tenſes czytáia quasi navis &c. congregat autem hæc
diuitias. Septuaginta Vatic: Facia eſt quasi navis :
congregat autem hæc vitam.

Łódź Melámińſka chowano dla tego / że w niey
Plutarch: zbior / ſplendory / ſkárby / wielkie deponowano.
in Pericl. Któryſ zbior / Któryſ ſplendor / Któryſ ſkárby / honor /
Ktoregoby Máięſtaty Páńſkie w Wáſzey Jáſnie
Wielmożni Opaleńſcy nie deponowáli Nawie.
Niewiem by była Ktora Juſulá / Cárhedrá / Ktoraby
ſie w tey nie znáydownála Łódzi. Páſtoraty Biſtu-
pie Máiſtámi / Laſki Márſalkowſkie Wioſtámi /
Pieczęci Koronne rudlámi w tey Nawie. Nie máſz
w Koronie tego kámienia drogiego / tego kleynotu /
Ktoregoby Cnota Wáſzá nieprowidowála / Láſká
Páńſka nie locowála / nie gromádziła zaſługá / go-
dnoſć

P O G R Z E B O W E.

dność Domu / y Imienia Wászego. Ale ná coż to
 wspominać co żmá vmorzyła smiertelka / macie
 otwarta Wiosne wrrm Demu / przypatrzcieś sie
 że prawde powiadam / kto Biskupem / OPALENSKI,
 kto Woiewoda OPALENSKI, kto Podkórnym
 rzem OPALENSKI, kto Starosta OPALENSKI,
 kto sławnym Komisarzem / Pułkownikiem / Ko
 ronnym Przednikiem OPALENSKI, Ci wspierają
 Nawe Kościoła świętego / ratują zdrowymi ra
 dami Rzeczpospolita / zdoabia Woiewodztwa tute
 szne / Gęść y chwałę promowują Bostka / wielkimi
 są praw y sprawiedliwości zelántami; á iako nie masz
 tego honoru w Królestwie / któryby nie zdobył Do
 mu tego / tak nie masz tey Książcey / Paniecey / Sen
 atorstiey Prosapji / ktoraby w lige do tey nie wtro
 czyła Nawy / y w colligaciy nie zostawiała. Tu stro
 ne y ozdobne Jásnie Wielmożnych Kawieczow / przy
 jemne Przyjemskich Mátroń: Żebrzydowskich / Do
 chąńskich deponowane zwycięskie Rádwany: tu Jás
 nie Wielmożnych Lubomirskich złota cnota plyną
 ce Szreniawy; tu Jásnie Wielmożnych Grudziń
 skich / orężni y Ależni Grzymálowie: tu Teczynskich
 Topory: tu Tuczynskich w cyrkule Niebistim He
 roiny: tu Leszczyńskich / Donhoffow Pierścieniem
 nie raz posłubione zdrowe y madre Głowy: tu Grzy
 mulrowskich: tu Wielopolskich sławne Bucephaly:
 tu Działynskich hártowne Pierścieniem ozdobione
 strzały; tu sie Koniecpolskich Insignia mieścily. Tu
 Młotry Najásneyšego Domu Książat Wisniowie
C
skich.

ekich. Zbórówstkich / tu Błogosławionych Kościoł /
ornamentá y successive: słowem / tu Encyclopedia,
zebranie / zgromadzenie wszelkiego mienia y Imienia.
To w Generale.

Mattei 1.

A o Tobie co rzec Zaczny Generale: wiem ia y
mam te przestroge / żeś w Testamencie kazał zamu-
lic / y gebe zátulic o dziełach Twoich; aleć owo y
Pan Jezus zakazał swoich dobrych heroiczych dzieł
wspominac: vide nemini dixeris. A ow co Páná
dobrze znał / dobrodzieystw iego syt był / bázyley á
bázyley publikował / egrels⁹ cepit pradicare, & diffa-
mare sermonem. A toż milczec kaze potórą twoią /
głosic zaś neta wdzięczność y powinność moia. Pá-
mietne dobrze Królestwu temu Dzieła twoie / w
Senacie Vota madre / w sprawiedliwości y Sadach
sentencye godne / w przyjaźni szczerść bez obludy / o
która teraz trudno między Stany y Pány; w okazy-
iach y podkaniu z Nieprzyjacielem (czego świad-
kiem Choćimśka) serce meżne. Na Seymach / Sey-
mikach / chwały Boskiey / dobrá pospolitego / zgody
y vprzeymości Braterskich promocyá. Przy cności /
prawdzie / sprawiedliwości stawales odważnie aż
do upádley / służyć oná madrego Consyliarzá descry-
pcyá: Sapiens non metu frangitur, non potestate mu-
tatur, non extollitur prosperis, non tristibus mergitur.
Nowileś w Klar y w Senacie y w Trybunale / cóć
przy Bogu / prawdzie / Królu / y Rzeczypospolitey
serce Pánstkie kazało. Magnanimi Viri, prater alia
quibus präditus, & instructus est, proprium illud vi-
detur,

Ambrosius
ad simpli-
cium.

detur, nil seruiliter, nil occultè dicere aut facere, sed *Naxianz*
omnia aperte & propalam, atque odium suum & be- *Orat. 3.*
neuolentiam præferre.

Godna pamięci stanełá Konstytucya oney Rze-
czypospolitey: ktora Szym Wálny złożywszy / ob-
myślaiac securitatem publicam nemine contradicen- *Causa: 8.*
te ustanowiłá laudum, aby mila Wyczyżne srebrnymi
áttałowác Palisadami / obmurowác Belluárdami /
Quid faciemus? consulta / y nieczekaiac kílkańa
stoniedzielney prolongacyi concluduia; si murus est,
ædificemus supet eum propugnacula argentea. Jezeli
murem iest Rzeczypospolita Nasza / wybuduymy ná
niey srebrne Belluárdy / poteżne fortece. Wiem
ia że potrzebna Krolestwom obroná / wálne mury /
śańce / Belluárdy / ále czemu szrebrne r y lubo to
pewna że srebro / zloto / iest to neruus belli, kiedy
tego watku nie stawa trudno woiować / bo sie znu-
zony / nieplatny nie nabije / ani utrzyma żołnierz.
Ale co po takiey speżie y mniey potrzebnym kósćie /
srebrne budować fortece r chybáby to rozumieć o
fortecách skárbowych / w dobrym opátrzeniu prá-
wie niedobytych / gózie owo w skárbcu y drugiego
Argenterya iáko woysto w syku / złote Tacze / na-
czenia / y cegielki / iáko mur do kólá / srebrne wána-
ny / Dzbány / Konwie / Miednice / Kosze / iáko śań-
ce y reduty. Ale Krolestwom y Míastom / dobreś
to Básty / reduty z kámienia y cegly / á srebro zloto
obrocic ná Chwale Bożá / ná succurs Rzeczypospo-
litey / y zapláte zasłużonego żołnierzá. Coż po tych
C 2 szrebrnych

szrebrnych appáramentách / błásk będzie drugim w
oczy / przedzey Nieprzyiaciel táka bacząc ozdobe y
ornámentá pádnie ná lupy. Ale wiecieś co to zá
srebrne Belluárdy / zá złote fortece / zá nie dobyta
obroná: owi to owi Trojáńscy Nestorowie / Athenscy
Demostenesowie / Greccy Peryclesowie / y Rzym-
scy Tulliuszowie / ktorzy iáko vocale argentum, iá-
ko głosny á wdzięczny dźwięk wydátace srebro / pá-
troczynuiac Oyczyźnie / słodka á mądra swáda brzmia
ná Seymach / Trybunálách / Seymikách / krączy y
krzyża ná exorbitáncy / stawáta przy Bogu / Kro-
lu / Cnocie / y wolnościach / bronía praw Bostich /
y Koronnych / w te czasy buduiá fortece / stawiaá
Básty / reduty / obmyśláá obronę / rzucáá śańce /
śami bedac propugnacula argentea. A máłós tá-
kiey obrony w Domu OPALENSKICH macie: A-
giesiláus Krol spytány / coby téż miał zá mury /
Belluárdy / w swym Krolestwie / ná Rycerstwo

Herod. lib. wstázawszy rzekł: Hi sunt Lacedemoniax muri.

3. Spártá Miásto dla incursey Nieprzyacielskiej / w
częstym y ciężkim niebezpieczeństwie zostawáło / gdy
Lacedemonczytkowie chcieli ie murem obwieść / ie-
den Senator zámował. Scutum hásit scuto, Galea
Galea, atque Vir Viro, & sic muris cincti fumus.

Polśka náśá wiecie że Murem y ántemuralem
iést wśyskiego Chrześciánstvá / obrona iey niezwy-
ciężona śa Stany Rzeczypospolitey. Náiaśnieyszy
Pan Murem nieprzetomány / widział to świat
pod Choćimem Chrześciánstki / doznał pod Wiedniem
zwójowaa

zwoiowany Poganiści. Co Senator to Belluárdá /
 broniac Krolestwa; co Poset co Orator / to głośno
 brzmiać srebro. Hey wala sie iakoś! wala te Bel-
 luárdy / fortece / y obrony / mądry Consiliarze / Wiele-
 cy Woiewodowie / Godni Generalowie / sławni Wo-
 yská Wodzowie / nuże byśmy nieupadli / zámula ich
 piasek / byśmy iedno ná piasku nie oschli / wala sie te
 mury / broń Boże ostatniego vpadku / boć grzechy
 nasze wielce exorbituiac sa przyczyna gniewu Bo-
 żego: Politia maximæ dissoluuntur propter iustitiæ
 transgressionem. y Solon powiedział. Respublicæ
 continentur pæna & præmio. á Augustyn S. mo-
 wi: Nihil tam inimicum Reipublicæ quam iniustitia.
 Lecż to stráśniejszya co sam Bog Wszechmogacy mo-
 wi: pro eo quod diripiebatis pauperem, & prædam
 electam tolerabatis ab eo; domos quadrolapide ædi-
 ficabitis, & non habitabitis in eis, vineas plantabitis
 amantissimas, & non bibetis vinum earum, quia co-
 gnoui multa scelera vestra, & fortia peccata vestra.
 Dla tego iżecie vbogim cieścy byli / lupy ich zabię-
 rali / te Páláce świetne / y Páńskie co budniecicie gmá-
 chy / y z ciósanego kámienia struktury / stotátura
 vřstaltowane gábinety / wysmienite budynki / nie
 dla siebie to stáwiacie / bo mieszkać w nich niebedzie-
 cie / wypłosa was z nich iako kury z grzedy. Te
 Dziárdyny Włoskie / ogrody przepyszne / Sády / Win-
 nice / figárnie / zářládajcie iak chcecie / nie wam
 fruktyfikowác beda / wpádnie kto inszy y tym sie cie-
 być / delectowác / będzie: á wy zdáleká ná to pás-
 trzác

Arist:
 Politie
 Lib. 2.

Amos:

trząć będziecie. Quia cognoui multa scelera vestra: grzechy albowiem wasze wielkie y potężne/ iako mur nieprawości tego wam nárobily.

A ieszcze nie tym tego zbyć mowi Bog Wszechmogacy / to strasnieysza. Jesli kto przed Nieprzyiacielem wciecze do cudzych Kráíow / dogoni y zamorzy go powietrze / á kto wdomu zostanie / od miecza Pogańskiego zginie / á kto sie w fortocy zawrze / głodem zmorzony będzie / wypelnie gniew y surowosc zapalczýwosci mey Bostkiew nad nimi: qui longe est, peste morietur, qui autem prope gladio corruet, & qui relictus fuerit & obsessus, fame morietur, & complebo indignationem meam in eis. O dobrotliwy Pánie! iuzci sie po czesci to sprawdzilo nad Pánstwy Chrześcianskimi / ale y nad Krolestwem Naszym / widzím tak wielka ruine Míast / Prowincyi od Nieprzyjaciol zabránych / widzím cieszki wpaadet przez smierc tak wiela Synow Koronnych / madych Consiliarzow / godnych Senatorow / odważnych żołnierzow; widzím wielkie niebespieczeństwo ladem y morzem / od Dunáiu y od Dniepru / tey zlotey Krolestwa naszego Nawy / samze iey badz Pánie szczęscac y blogosláwíac intencyam Najasnieyszego Krolá Gubernatorem.

Kadbym sie dowiedzial ktorali też Łodź / Bat / Galer / Okret / Nawá naywarownieysza do przewozu. Czyli tá co różnymi wpszczona kolorami: czyli tá co bogatymi obladowana towarami: czyli tá co ma vmieietnych Sytyrniow: czyli tá co obfita y
hoyna

hoyna vproviantována żywnością : czyli mąka /
czyli wielka / czyli Pánsta Senatorsta / czyli Krole-
wsta : A chcecie wiedzieć / słuchajcieś wżonego Se-
neki. *Navis bona dicitur, non quæ prætiosis colori-*
bus picta est, nec cui argenteum aut aureum rostrum
est, nec cuius tutela ebore celata est, nec quæ fuscis ac
Regijs opibus pressa est; sed stabilis ac firma, &
iuncturis aquam excludentibus spissa, ad ferendum
incursum maris solida, gubernaculo parens, velox &
consentiens vento. Łódź nie tá dobra co álbo złoci-
sta álbo pstróciśta / kolor to tylko pozor / nie tá co
bogáta / ani tá co żywiólem obładowána obfitym.
Ale tá co nie dziuráwa / dobrze opákowána / wody
w sie nie puszczáca. Bo niech będzie Łódź y v zło-
cona y zbogácona / niech wieźie Stany / Pány / Jásne /
Jásnieysze / y Náyjásnieysze / ieśli dziuráwa / to
wszystko y wszystkim zátopi / y sámá zatonie. Ale gdy
żadney rysy nie ma / gdy wsie wody niebierze / tá
naywárownieysza y bezpiecznieysza ; ztąd tákiey Ło-
dzi przypisano : *è bonitate pretium.* Niech miley
Wyczyżny Właszey Wawá / w złocie / srebrze / ply-
wa / w dostátkách oplywa / niech ia w kolorowane
postronnych przyiaźni / pobratęstwa ornuia y ádo-
ruia / niech ma obventa, proventa crescencye mnogie /
aż ich ná Gdańsk Wawami postronym. vdziela Waw-
rodom : niech wszelkimi zbiórami / splendorami / ápa-
párencyami światu sie prezentnie / ieśli sie / broń Bo-
że / skála iáka / rymá w niey ziawila / by iedno nas
zdrowia niepozbawila ; scissury / diffidencye / rysy /

Seneca 1
pist: 6

Stanow

Stanow y Pánow niecheć / prywaty / æmulácye /
nieśczęrości / zaborości / te to dżuráwia Rzeczypo-
spolite / zatapiaia Oczyzne / nurza y rozbiiaia Nla-
we Krolestwa każdego.

Puko Łodz cała / ni przepádniona / nierozbita /
nie dżuráwa / plyn szczęśliwie kedy cie fortuna
powiezie; ale iak predto sie rozbiie / stłucze / zożiu-
ráwi inżesz zginiona. Ztad Symbolistá chceć
Stan niezgodnego wyrażić Krolestwá / dal Łodźi
która bieży szczęśliwie / iedna rąza rozbita o skále /
rozdwóiona tonie / Lemma: diuisum mergitur. R

Luca 11. Chrystus mówi: omne Regnum in se diuisum deso-
labitur: ztad Chryzostom święty. Domus enim &
& Ciuitas si fuerit diuisa, velociter dissipabitur; &
P. Chrysost
in Catena:
antea. etiam Regnum quo nihil est validius: firmat enim
Regnum & domos, subditorum concordia. Dla te-
goc Alphonsus Krol Arrágoniski dáiac pochwałę do-
brym / ad intende y nagane zuchwałym: Krolestwo
Nlem odryśował / w którym sie pśczoly stodycz ro-
biace / y Sierśenie teś pożeráiace roily; przypisa-
wszy noemá: Malum Regnum vbi apes laborant &
fuci deuorant. Już tam bydz dobrze nie może / ke-
dy iednych rády / drugich zdrády / kedy sercá roz-
dwoione / gózie rozrywka iaka / przyszłoby takiey
Rzeczypośpolitey przypisać: extinguimur si distin-
guimur.

A coś nam z Orientem tak gwałtowna w tych
Cásiach zkoiarzyło Woynę: co Nawy Kozáckie
Dolnymi do nas sprowadziło Wodami: co przez
Dniestry /

P O G R Z E B O W E.

Dniestry / Dunáie do nas przeprawiło Turczyńa /
to ták wielka stráta Państw / Prowincyi / Woies-
wodztw / Siemstw / w Krolestwie zbroiło / Wiecie
wszyscy / mnie dosyć námienieć. Ato my ieszcze w tey
Łodce / ále pod stráchem siedziemy / gdyby broń Boże
kiedy w Łodzi Przewoźnicy / miásto roboty y ostro-
żności / vderzyli w sie wiosłami / gotowiuśienka
zgubá y nas y sámiby sie zátopili. Dano Łódź kto-
ra Szyrnicy kierowali z ta instrypcyá; quo duci-
tis adsum: ták dośad rády prowadza / tám łódź zá-
prowadza. A teraz trudno sie tey Nawie nietrwo-
żyć ná ták krwáwych náwalnościách / ieżeli ich Ama-
phion wdzieczny Cytra swoia nieuspokoí: trudno
ná opońi / y lágodnie ná zdráde vsypiaáice nieprzy-
páść Syreny: iesli baczný vlysses struśka swa temu
nie zabieży. Niepodobna burzliwych vtroćić Aquia-
lonow y od Wschodu porywáiaczych sie Wichrow /
ieżeli Wáleczny Merkuryusś od Boga dány berlem
swoim w to nie potráfi.

Kiedy owo Łódź Wáły / Jále / náwalności roza-
biáia ná morzu / to do Boga co żywo: ztád w strá-
chu bedacey Łodzi przypisał ieden: Vota supersunt.
Bo w te czasy gdy widza śmierć przed oczymá / to
sie ofiárnia; vota supersunt będzie świeczká iáko
Máśt / á iák Pan Bog wybáwi / chwalá Bogu że
záślag. Ták y my częstokróć popráwy obiecuie-
my / do Boga wzdychamy / ná mieysch sie swiete
ofiárniemy / vota supersunt, gdy kolo nas źle / gdy
choruiemy / gdy nam śmierć w oczy záyrzy / gdy nie-

Lactant:
Firm: lib.
t. Div. In-
fic. cap. 1.

przysięciel nacierają / gdy ognie / wojny / choroby / plagi
Boskie nad nami : Aści gdy ze złego wybawie-
my / wszystkiego zapominamy : Si quis in mari, vento
sæuiente iactatur, Deum inuocat; si quis aliqua vi
afflictatur, hunc implorat : si quis ad extremam
mendicandi necessitatem deductus victum precibus
exposcit, Deum solum obtestatur; nunquam igitur
Dei meminerunt, nisi dum in malis sunt. Przetos
pamiętamy co czyniemy / do kąd płyniemy / nie ty-
ło w trwodze / ale zawsze do Boga się garniemy /
prosząc Młaiestatu iego / aby nas do końca salwo-
wał / żeby ta Łódka o Kámienniec otrącona / lubo
ieście nie rostrącona nie zatonęła. Dał Bonius
Łódź która się o skałę obija y rozbiła / przypisawszy :
verbere fracta suo, suum własiym rozbiła się tra-
ceniem. Rozbiła się czy tyło obila o skałę / opośe
Kámiennicowa / Wława Wyższy naszey / zesmy prze-
bráli przeładowáli bårzo / że iniquitates sicut onus
grauē, grauatae sunt. pogrążyły nas grzechy / hey
prze Bog by nie zátópily do końca.

Carduce

Verbere fracta suo, Nauis tumultatur in vndis.

Apparat interitum, sic sibi saepe scelus.

Alle ale iakós ná głąb zámiosła mie śalá z ta Ło-
dzia już ku ładu zámiam / iedno miłiam / drugie
zwiam : przecieś iednak splendorow y zbiorow śa-
miliey należących nie omiłam.

Plutarch:
lib. 2.

Czytam w Historyách : gdy potęgá Nieprzyja-
cielska nacierála ná Athenięy / radzili się Oracu-
lum iakoby w tak złym razie salwować się mogli /
aści

ascei glos uslysa z powietrza / żeby sie drewnianym
 atakowali partanem / a tak wolni od Nieprzyja-
 ciela y strasni mu beda : gdy deliberowali co za
 Palisada / albo co za drewniana obrona / dosli se-
 kretu y domyslili sie. Wszytko Miasto otoczyli / na
 Rzecz w kolo plynacey Lodziami / Okretami / Gale-
 rami / z ktorych odpor Nieprzyiacielowi dacia / stras-
 ni mu byli. Obrona Rzeczypospolitey azas maza
 byla : ktora Lodzowie Opalenscy w kolo opas-
 sali / co Opalenski to Lodz / co Palisada to Obrona
 Wyzyzny : milo sie Orlowi bialemu w tej Nawie
 przewozic. Ta Lodz w Senacie y Kole Rycer-
 skim wielce Narodowi Polskiemu pomocna / Lodzie
 to Lodzie Krolestwa broniace / Wyzyzne szczytace /
 czesc Bosta promowniace / Zakony / Klastory fun-
 duiace. Dostateczny mi jest na dowod bys tylo
 sam byl / procz tak wielu godnych Antecessorow / y
 teraz Braci twej Senatorow / Jasnje Wielmozyry
 Wojewodo.

Wiem ze co Scipio / o jednym z Consiliarzow swo-
 ich / to Nawiastniyszy Miestat o tobie z zalem po-
 wiedzial. Mallem hunc vnum Ciuem seruare, quam
 mille hostes debellare : wolalbym tego jednego Sen-
 atoraz / Generalaz zdrowym miec / nizeli Husce Nie-
 przyciacielskie tysiacami zniszc. August Cesarz
 mial dwoch Consiliarzow / Mecenasza y Agrippe
 ktorych rada wielce mu w kazdey okazyi pozyteczna
 y szczesliwa byla : ci gdy z swiata zesli / a co sie
 niefortunnego w Krolestwie / albo na Dworze Pana

Kim stało / z żaloscia mawia: horum nihil mihi
accidisset, si Agrippa aut Maecenas vixisset. By nie
śmierć / wielkich y mądrych Senatorow / cześć
lepiejby było w Królestwach.

Ach śmierci nieużyta! mo głąści była przecie y
na czasy sie reflektować / y na Pány y na Stany: na
boleiacego na sercu Przwiaciela / na godność Jasne
Wielmożnych Rodzinych pamiętać / a tak Wielkie-
mu całej Wyżytnie potrzebnemu / posłogować Se-
natorowi. Ale coż z śmiercią za sprawa: co za
rozmowa: bysiny wszyscy otrzyt na nie wzięli / ani
wykraczemy / ani wypłaczymy / ani wyprosiemy bo
glucha / vsu nie ma / płaczow / skwirkow / lamentow
naszych nie słucha. ztąd Poeta

Boet. l. 1.
de Consolat.
Phil:

Heu heu quam furda, miseros auertitur aure,
Et flentes oculos claudere sœua negat.

Nie respektuie ani na Familicy zacność; ani na
wzrostu godność / ani na Senatorska dostojność /
Królów / Cesarzów / Infulatorów / Dignitarzów / za-
rowno ostrą kosa ściele / kto sie icy kolwiek na zły
raz na winie.

Claudians
in Raps.
Proserp.

Sub tua Purpurei veniunt vestigia Reges,
Deposito luctu, turba cum paupere mixti.
Omnia mors æquat.

Śmierć bez nosa / nie dba na żadne wonne kwie-
cie / ani na woskie zne Porcie / ani na śliczne Lilie /
ani na wdaiące Doliwy / o żybet ani Ambre nie stoi /
pudru nie lubi / nie ma woni / bo iey nic ponieć / ale sie
smrodem / z żaloscia pasie / y tymże nas raczyć be-
dzie.

P O G R Z E B O W E.

dzie. Et erit tibi pro suaui odore factor, & pro crispante crine caluitium. *Isaie 1*
 Naga śmierć na twoje
 stronie respektować nie będzie / bądź Cresusem / bądź
 Trusem / nago zrodzony na świat / nago powodruieś
 z niego. Mors non miseretur inopiam, nec veretur di-
 uitias powiedzi ai światu. *Bernard*
 Kościół śmierć / miesiąc
 na niej nie maś / wrody paś / bo nie uważa śliczności
 gładości ciała / naydelikatniejszy complexie za nie
 poczyta. Ipsa rapit iuuenes, prima florente iuuenta.
 Wieziąc co jest śmierć czyli meścizna / czyli biała
 głowa / czy młoda / czy stara / tylko to je priuatio vi-
 ra, wśpytkich / meze y niewiaśty / młodych y starych /
 nadoobnych / y tak w czas do grobu powali.

Dira metit veluti maturas messor aristas,

Omnia vulnerifica falce cruenta necat.

Poeta.

Przerobi pamiętamy na nieuchronna śmierć /
 przypominamy sobie na tego y owego konającego.
 O Boże co sie dziecie z umierającym człowiekiem !
 wśpytk sie ciągnie / gołonie sie łamia / rece y ramiona
 na z wisia / pierś cieple robia / skronie słabieja / wsta
 śmiecia / oczy w ślupida / czoło sie pości / twarz blednie-
 ie / y wśpytek człowiek śmiercią ztrwożony truchleie.
 A te ieścze powierzchowne rzeczy / ktore w konają-
 cych wioziemi frąskła / y co na sobie doznawamy
 brednie / wygledem tego co dusze zewnatrz trapi.
 Cości na ten czas po wśpytkim : coć pomoga specjale
 ne przyśmaczki : delikackie trunki / Pánskie Gálerie /
 ozdobre galanterie / strojne ferezye / świetne appá-
 vencye / wysmienite struktury / obśberne Włości / ná-
 bite

bite słaćuły / nalaďowane słaćbce / łochane Dziaćki /
 iedyna żona / w co Krewni / Przyiaćciele / to wszytko /
 zostanie / á ty podź wiecey nie mudź / ráta woláć
 darmo / oćupić sie trudno / wymodlic sie niepodobna.
 Żewśad strachu pełno / porrzyś ná te y owe strone /
 áści tu Diabli zbrodnie twoie ráchuia / wyliczáia :
 tu zaś Anieli áby co dobrego wymáćáli pilno sie w-
 wiáia : tu sam Chrystus Jezus wćrzyżowany
 przy śmierćci sie poćaże. *Aspicient ad me quem con-*
fixerunt. O Boże iáćby nam ná to pámietáć po-
 trzeba ! iáćby nie iednemu zádrzáło pod łolány gdy-
 by sie refłektował / co znim przy śmierćci / dopieróś po
 śmierćci heďzie. *Vtinam scperes & intelligeres quæ*
mundi sunt, & prouideres quæ inferni sunt. profe-
 cto Deum timeres, superna appeteres, mundum con-
 temneres, & infernum horreres. In illa nimis metu-
 enda extrema hora tua, quis amicorum? quis Paren-
 tum tuorum, veniet cum gladiis & armis auxilium
 ferre? non erit tunc qui te consoletur ex omnib9 charis
 tuis: refugium tuum tantummodo apud Deum.

Co tedy czyniemy: czemu mudźimy: czemu od-
 wlaćzamy: bliski jest oślátni dzień náš. A iáćżesmy
 żywot prowáďżili: iáćosmy dosć zá grzechy / nie-
 práwości náśe Bogu czynili: iáćosmy sie ná stráś-
 ny sáď przygotowali: Hey gotuy my sie! ták iáćby
 sie dzisli / utroli / ná Sáď Páński stáwić / bo nam ták
 zápláca iáćosmy tu robili / lubo źle / lubo dobrze.
Quid facimus? quid tardamus? prope est ultima dies
nostra. Quomodo expendimus vitam nostram? quo-
 modo

Iach. 12.

August. in

pec. Pec-

st. t. 9.

cap. 5.

P O G R Z E B O W E.

modo satisfacimus Deo pro peccatis nostris? prępare-
mus nos, quasi videamus in proximo diem vocatio-
nis nostrę, & ita aptemus nos, vt securi eamus ad iu-
dicium; quia recepturi sumus sine dubio, prout ge-
rimus in hac vita, siue bonum siue malum.

S. Ansel
Epist. 3
ad Bur-
gund. &
Richeran

Refolligowales sie y pomniates ná ostatnie kólá
Jásu: Wielm: Woiewodo Brzeski/ Woiewodztw
turecznych godny Generale/przetosł myślac o śmier-
ci rol y drugi y trzeci/ przed iej przysćciem twoie ro-
mowy vstáwiczne byly o wieczności/ o przygotowa-
niu ná śmierć/ dla czego grob kázales sobie/wczęśnie
przedesmierćia w Kościele nášym Ośięckim wy-
murować / y częstos one twoie ás do głosu traby
Archányelstkiey przysśle leżałsto náwiedzał. Trozu-
miewales zdáleká obludę y márnosć swiátá tego/
slábosć życia ludzkiego/ trotkosć honorow/ zbiorow
Pánowania ziemskiego/ y przetosł pobożnosćia/ czę-
stymi spowiedziámi / Komuniámi do wieczności
kierowal Nawe twoie. Tusze żeś do požadánego do-
płynal portu; czyniles rzesisze iálinużny / przyimo-
wales vbogie zochota / oświádczales dobroczynno-
ści y protekcyę sierotom: ominuieć żeś to w niebie
wszystko zástal cóś przed soba przestál. Senatoro-
wie/ Przednicy/ różni Zakonnicy / Sláchtá / Mía-
stá / wychwalie sie ciebie nie mogly. O boday sie
tácý Senatorowie / Stároostowie / Sedziowie ro-
dzili áby možna nigdy nie vmieráli.

Żrewidowalem tedy te Łódź odskládálaca od łas-
du / y przy innych wielkich zbiorách y splendorách/
Bogu

Bogu dusze ofiarowana / Królestwu madre rądy
dąrowane / Familicy dobre Imię y wielka sława zo-
stawiona znalazłem.

Stancela była niegdy Łódź wszytek świat sła-
wniaca / na Gorze Ormiańskiej / tylo że tam on
Korab został. Stoi ta Łódź na Gorze Zamkowej
Poznańskiej / ale boday sie daley nie pomnienie : tam-
tey nie dżiw / bo wody opadły y oschły / á tu zaś we-
lżach tá Nawa poplynie / daley ia poprowadza. Co-
raz tym wiecey Wod przybywa / coráz ná wielksza
obfitych lez glebine / tá Nawa sie wnośi ; im daley
w nurty zachodzi / tym wielksze lez potopy zaśiaga.
Tu Jasnie Wielmożney / roszierzonymi rekami lamen-
tuacey Heroiny Równieżow strumienmi żalane zrze-
nice : Tu Jasnie Wielmożnych Rodzonych obfite po-
toki : tu Senatu świetnego oczy : tu Rzeczypospo-
litey / Stanow / y zgromádzonych Pánow / ostrowi-
dzne kánały / w glibokości sie żalow ponurzywşy /
wielşych á wielşych dodaia potopow . Czytam
w Historiách iz Euripedesa Mácedonczykwie cho-
wáiac / miedzy dwiema Rzekami pogrzebli ; z któ-
rych iedná była niewymowney goryczy / druga nie-
słycháney słodyczy. Gdy Jasnie Wielmożnego Ge-
neralá / Zamku tego Gospodarzá y Páná / z mieysca
ruszáć mamy / wszytkich was bacze gorzkimi żala-
nych lżami ; niechże serc wáşych / tá gorzkości nie za-
tapia rzeká : á to / miedzy druga słodkości choway-
my go woda / słodkie Imię / życie iego pobożne / Dzię-
lá Heroiczne / Cnoty Pánstie / ktorými plynal do Bo-
gá /

P O G R Z E B O W E.

gá / niech go pochowáia w Niebie / á sercom strapio-
nym dodaia słodyczy. Stales nam sie znátiem ná-
tey gorze / y hástem plagi Bostiey / y cieśkiego z
śmierci twoiey sarknienia o godny Woiewodo ! Qua-
si malus naus invertice montis, & quasi sigaum super
Collem. A to zjad baczyć mojem / márnosc y oblu-
dz światá / że y Łódzie choć wielkie / co Woiewodza-
twá Wielkopolskie wożyły / od wichru y nawálno-
ści zatapiaia sie / y zámulaia w piasku ; y tám iedney
chorobki wioślo ie zápedzi / doład impet tierniace-
go zechce. Ecce & naues cum magnæ sint, & à ven-
tis validis minentur, circumferuntur à modico guber-
naculo vbi impetus dirigentis voluerit. A my robie
postáremu / kładziemy Kolumny / Cnoty / y sławy ;
á twoie Páństwo miedzy niemi / zbiorém wśelákim
Dziel Heroicznych obciążona / ná wieczny memory-
al locuiemy Wawie. Circumposuit super columnas
arma, ad memoriam æternam, & iuxta arma naues
sculptas, quæ viderentur ab omnibus nauigantibus
mare. Płyniżesz ty płyn szczęśliwie do wieczności /
odłáday od ładu / niechay cie złota Wawo do nie-
zbrodzonego morza Istności Bostiey dyryguia Prze-
świeťney Rápituły suffragia : niech cie ciągnie Pa-
seł Fráncisłká świątego / niech cie prowadzi żagiel
Słáplerzjá Rármelit : niech toba tiermie Ruol
Brzjá Chryśtusowego : niech ci droge tornie Brá-
two Różáncá świątego / niech cie pedza fardomiu-
sá goracych suspiria Towárystwa Jezusowego / cá-
łoz Duhowieństwa / y wśyśtkich zgromadzonych

Isaia 30.

Iacob 3.

1. Maab

13.

K A Z A N I E

Zakonow: niech cie Pátron twoy S. Antoni wy-
 bawi z zley toni. Segnać cie áni od ciebie nie bede /
 bo to Kościółowi należy / ále dziękować muszę imie-
 niem wśystkich Zakonow frąnciśká s. szcęgulnie
 ybogich Reformatow. Pokażales sie nie tylko Wo-
 iewodztw Wielkopolskich / ále też Zakonu mego vbo-
 giego Generalem w áffekcie / bedac Generalnym
 Syndyktem. Dziękuiemyć za áffekt / y effect / do-
 broczynnych łast / Oycowśkiey miłosći / Páńskiey
 Protekcyey y opieki; kochales Zakon moy / wiem że
 cie Bog za to wkochał / ktory ten Przywilej Oycu
 Swietemu Pátryársze memu nádał / że kto ten Za-
 kon kocha / szczęśliwa śmierćia pieczętnie. Atoż Oy-
 cze świety przeprowadz do Portu szczęśliwey wie-
 czności ta Nawe; á wy Bráćia moi Zakonni / sun-
 cie sie / składaycie rąnnioná wásze / przesadzcie / tak
 godnego Senatorá / fundatorá y Pátroná wászego /
 do wárownieyszey Łodzi; owey to Łodzi / w ktorey
 sie Bog z Niebá ná ziemię przewiosł : descendit Iesus
 in nauculam : Ná ktore słowa Doktor Seráphicki.
 Navis significat Vterum Virginis, vnde hoc ? ascen-
 dit Iesus in nauculam & venit in Ciuitatem suam, id
 est introiuit in Vterum & venit in mundum, qui dici-
 tur eius Ciuitas. Do tey tedy Łodzi nieznáiącey po-
 wodzi / do protekcyey Niepokálanie Poczetey Má-
 rycy / przesadzamy cie Jáśnie Wielmożny Woiewodo.
 W Athenách byla Łódź pewna w wielkicy ochro-
 nie y wenerácii / ktora Káplány Appollinowi ofia-
 ry czyniace woziłá / y odwoziłá / tym Przywileciem
zafęczyco

D. Bonan.
 in Psal. 106

zasczycona bedac / iz gdy sie do niey iakistkolwiek wi-
nowayca schronil / chocby naywinnieyszy y na smierc
skazany / wolnym od karania zostawal / dla czego ta
Lodz zwano nauis salutis & refugij; Lodz wcieczki y
zbawienia. Ten Przywilej przeto miala / iz szcze-
sliwie Thesseusza przez morze gdy sie na wojenna
wybieral kampaia / gdzie y zwyciezca zostal / prze-
wiozla. Warownieysza Lodz / w ktorey sie madrosce
Przedwieczna / Slowo Boze / Bog Wcielony prze-
wiosl (y zwyciezca z woyst Pietielnych zostal)
Panna Naswietsha Matka milosierdzia / ta pra-
wodziwa nauis salutis & Refugij, wciezka y zbawie-
nie grzesnych / do ktorey sie pobożnie zmarly Jasnje
Wielmożny Jego Miosc Pan Wojewoda / goracym
wiektal nabozenstwem / Jey obrony / ratunku wzy-
wac / Wigilie / Soboty / poszczac / Spowiedzi w
Iey Swietej czyniac / y Pana Jezusa przyimuiac w
Bractwach / Szkaplerza / Rozanic / Franciszka s.
zostaiac / w tey Lodzi Salwowany / obromiony / y
ze zley toni uwolniony. Bo iesli ow / ktory Ro-
ronke mawiac do Naswietsey Panny / gdy inni
wszystcy z Lodzia zatoneci / sam chodzac po wodzie /
wolnym od smierci zostal: Czemuż dobrze o lasce
Bozey tussyc nie mamy / ze ta dusza pobożna przez
te Lodz zbawienia / wciezke grzesnych / przez M A-
R Y A wybrnela ze wszystkiego.

Annales
Athenien

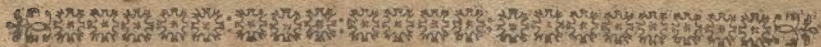
Bernard.
de Bussis p.
12. ser: 1.

Ipla est aduersis, commune in rebus asylum
Cui libet huc dico, confuge tutus eris.

Montana
1160.

R Z A N I E

Przyimayże o wcieczko grzesznych / Mátto łaski
 y miłosierdzia / do opieki zmarłego Pátra / przepro-
 wadz szczęśliwie od ladu odkładającego. A my
 wszyscy postępując daley / westchniemy do Boga.
 Requiem æternam dona ei Domine.

A P P R O B A T I O.

*Concionem hanc funebrem quam in egressu Corpo-
 ris ex Arce Posnaniensi, Illustrissimi olim Ioannis de Bnin
 OPALENSKI, Palatini Brestensis Cuiavensis, Maioris
 Poloniae Capitanei Generalis, habuit disertissimus Ec-
 clesiastes A. R. P. Franciscus Ellert per Maiorem Po-
 loniam Diffinitor Ordinis Seraphici P. P. Reformatorem,
 Ordinarius Concionator Calisiensis. Luce publica dignis-
 simam (mediante auctoritate Reverendissimi Officij Ge-
 neralis Posnaniensis) censeo. Ut potè doctam, eruditam,
 et magno ingenij acumine elaboratam, publicoq. audien-
 tium approbatam applausu.*

STEPHANVS MORESKI

S. T. Doct. Canon. Cathedr. & D.
 M. Magdalenæ Præp. Posnaniens. m. p.

Bibl. 109.

Handwritten note in a decorative frame:
 Hic lib. in libro
 S. T. Doct. Canon. Cathedr. & D.
 M. Magdalenæ Præp. Posnaniens.
 Hic lib. in libro

